Nr. 4311.

CURRENDA XVII.

A. D. 1875.

Nr. 3844.

Składka na dokończenie budowy kościoła parafialnego w Sanoku.

Jeszcze w r. 1783. zniszczony został przez pożar kościół parafialny w Sanoku prawie do szczętu, a z braku funduszów nie mógł być dotąd odbudowany; dopiéro w roku ubiegłym powiodło się gorliwym usiłowaniom tak Wielebnego Duchowieństwa jako i Parafian podnieść z fundamentów te świątynię, uboga jednak Parafia nie ma dostatecznych zasobów. Udaje się tedy do Nas Przewielebny JX. Franciszek Czaszyński Proboszcz w Sanoku prosząc o zarządzenie składki w Diecezyi Naszéj, do czego otrzymał już pozwolenie Wysokiego c. k. Namiestnictwa z dnia 12. Czerwca 1875. L. 16390. Ciężkie są wprawdzie czasy, liczne wezwania o wsparcia, jednakowoż idzie tutaj o dom Boży, idzie o kościół w kraju naszym, przeto chętnie czynimy zadosyć prośbie X. Proboszcza Czaszyńskiego, i polecamy sprawę tę Wielebnemu Duchowieństwu. Uzbierany grosz raczą Przewielebni Dusz Pasterze nadesłać do Biskupiego Konzystorza w celu dalszego nim zarządzenia.

Z Biskupiego Konzystorza
w Tarnowie dnia 12. Października 1875.

Nr. 213.

Quoad habendas homilias.

Pervenit ad aures nostras haec summe tristis notitia, quod quidam curatorum, sanctissimi officii sui, gregem suum fideliter pascendi, plane immemores — ubi duo vel plures sunt sacerdotes, juxta ordinem devotionis ex 17. Decembris 1845. Nr. 502. §. 5., etc. 10. sub 33. mane tempore primariae homiliam non habeant, sed populum congregatum sine pabulo vitae spiritualis perfide dimittant. — Haec procedendi ratio est punienda vilipensio — et sacrilega transgressio mandatorum nostrorum.

Obsecramus itaque in Domino omnes, quos reprehensio haec tangit, ut officii sui bene memores, homiliam, quae est aptissimum, et captu facillimum populum instruendi medium, sub poena stricti judicii divini, et nostrae indignationis, omni die Domini et festo **fideliter** habeant, et nullo praetextu eam omittant.

Oneramus DD. Decanorum conscientiam, ut observationi hujus renovatae ordinationis sedulo invigilent, et negligentes in hac parte pro ferenda medela ad Nos deferant.

A Praes. Eppalis Consist. Tarnov.
die 23. Octobris 1875.

Nr. 3904.

Mutationes inter Venerabilem Clerum ultimis 3 mensibus subsecutae.

Promoti ab Excellentissimo Illustrissimo ac Rmo Præsule ad ordinem Presbyteratus die 22. Julii, applicati sunt.

Białkowski Franciscus, ad Uście Solne.
Dańkowski Josephus, ad Raba wyźnia.
Flis Mathaeus, ad Łączki.
Goryl Josephus, ad Seminarium polonicum Romae fine ulterioris sublimioris educationis.
Hałaciński Ceslaus, ad Radziechowy.
Jagiełko Andreas, ad Tyniec.
Klimek Antonius, primitus ad Trzebunia postea tamen ad Dąbrowa.
Kondelewicz Franciscus, ad Jadowniki.
Krysta Franciscus, ad Grybów.
Lachman Stanislaus, ad Krzęcin
Lipka Adalbertus, ad Zawoja.
Maryniarczyk Mathias, ad Wojnicz.
Mastelski Valentinus, ad Wieprz.
Mika Michaël, ad Dębica.
Ogorzałek Casimirus, ad Lanckorona.
Piotrowski Valentinus, ad Cmolas.
Rogoziewicz Adalbertus, ad Bolesław.
Sałapatek Vincentius, primitus ad Chocznia postea tamen ad Krzeszów filialem eccl. ad Sucha.
Sikora Franciscus, ad Zakliczyn ad Dunajec.
Zając Joannes Cantius, ad Sidzina.

Nr. 2688. *Kuziński Josephus*, Cooperator in Grybów, constitutus Administrator in spiritualibus in Siedlce.

„ 3147. *Wirmański Joannes*, Coop. in Andrychów, translatus est in eadem qualitate ad Oświęcim et *Lewandowski Petrus* Coop. in Oświęcim, translatus ad Jnwałd.

„ „ *Curyłło Joannes*, Coop. in Jordanów, translatus est in eadem qualitate ad Zator, et *Fox Josephus*, Coop. in Zator, translatus ad Jordanów.

„ „ *Małeta Romanus*, Coop. in Sidzina, applicatus est qua Cooperator in Wietrzychowice.

„ „ *Leja Joannes*, Cooperator in Bolesław, translatus est in eadem qualitate ad Jakóbkowice et *Groń Michaël*, Coop. in Jakóbkowice, translatus est ad Królówka,

„ „ *Bobiński Josephus*, Cooperator in Cmolas, applicatus est qua Cooperator in Uszew.

Nr. 3147. *Adamus Antonius*, translatus est qua Cooperator e Dąbrowa ad Andrychów.

„ 3357. *Hamerlak Josephus*, Cooperator in Biała, constitutus ibidem Administrator in spiritualibus.

„ 3422. *Ochmański Antonius*, Coop. Neo-Sand., constitutus ibidem Catecheta schol. nation.

„ 3164. *Felix Wojnarowicz*, Catecheta schol. nation. Neo-Sandeciae, institutus Parochus in Kamionka.

„ 3541. *Jamiński Franciscus*, Cooperator in Żywiec, nominatus Administrator spiritualis in Lipowa.

„ 3600. *Ciszek Thomas*, Cooperator in Jeleśnia, Administrator in spiritualibus ibidem constitutus.

„ 3626. *Siedlecki Alexander*, constitutus Cooperator expositus in Niwiska.

„ 3751. *Nikiel Josephus*, Cooperator in Wielopole, constitutus Administrator spiritualium in Wielopole.

„ 3816. *Smoleński Mathias*, Cooperator in Zassów, constitutus Administrator spiritualium ibidem.

„ 3672. *Góralik Alojsius*, Dr. s. Theologiae et Administrator spiritualium in Podegrodzie, nominatus Professor suppl. Theologiae Dogmaticæ et fundamentalis in instituto Theologico Dioecesano et

„ „ *Buś Andreas*, Cooperator in Vet.-Wiśnicz, constitutus Administrator spiritualium in Podegrodzie.

„ 3843. *Faferko Carolus*, Cooperator in Gdów, translatus est in eadem qualitate ad Żywiec et *Blacha Antonius*, Cooperator in Brzezie translatus est ad Gdów.

„ 3850. *Leja Andreas*, Professor actualis Historiae ecclesiasticæ ac Juris canonici, constitutus est Prof. suppl. studii biblici novi Foederis.

„ 3872. *Kosiński Petrus Paulus*, Coop. in Dębica curat valetudinem in Jurków ad Czchów apud cognatos suos.

„ 3884. *Smołucha Ladislaus*, Cooperator in Rzezawa, translatus in eadem qualitate ad Radłów et *Chwalibóg Thadaeus*, translatus in eadem qualitate ad Rzezawa, *Kondelewicz Franciscus*, translatus e Jadowniki ad Radłów.

„ „ *Ociepka Josephus*, Cooperator in Radłów, translatus qua Cooperator ad Brzezie.

„ „ *Ogonkiewicz Josephus*, Cooperator in Niedzwiedź, translatus ad Zassów.

„ 3885. *Guzkiewicz Carolus*, Cooperator in Międzybrodzie, translatus qua Cooperator ad Maków et *Unger Bartholomeus*, translatus e Maków ad Międzybrodzie.

„ 3980. *Białkowski Franciscus*, Cooperator in Uście Solne, translatus in eadem qualitate ad Uszew.

Augustyniak Stanislaus, Parochus in Radomyśl nominatus est Vice-Decanus Decanatus Radomyślensis.

Ex occasione visitationis canonicae susceptae ab Excellentissimo ac Rmo Loci Ordinario mensibus Augusto et Septembri condecorati sunt:

Josephus Szeliga, Presbyter jubilatus, Decanus emerit. Parochus in Lipnica murowana, privilegio usus Rochetti et Mantelletæ ornatus.

Vincentius Wąsikiewicz, emerit. Decanus, Jnspector scholarum in districtu Bochniensi, Parochus in Vetero-Wiśnicz, obtinuit usum Rochetti et Mantelletæ.

Valentinus Danek, Decanus Bochniensis, Parochus in Neo-Wiśnicz, nominatus est Consiliarius Consistorii Eppalis ad honores.

Joannes Zaremba, Decanus Dobczycensis et Parochus in Łapanów, ornatus privilegio usus Rochetti et Mantelletæ.

Kawecki Andreas, Parochus in Królówka, condecoratus Expositorio canonicali.

Żarlikowski Ladislaus, Parochus in Wojakowa, condecoratus Expositorio canonicali.

Kalczyński Josephus, Parochus in Uszew, condecoratus Expositorio canonicali.

Jemioło Ludovicus, Capellanus incarceratorum in Neo-Wiśnicz, condecoratus expositorio canonicali.

N. 3969.

Wykaz

rzeczy sprawionych do kościoła i plebanii w Chorzelowie do r. 1872. aż do r. 1875. jako ciąg dalszy do kurendy X. i XI. N. 3670. strona 68 i 92 z roku 1872.

1. Wyrestaurowano kilka starych ornatów z dorobieniem drobiazgów za cenę 27. złr. kosztem plebana.
2. Sprawiono nowy ornat czerwony jedwabny z białą kolnmną za 24 złr. kosztem Michała Szczura parafianina.
3. Sprawiono ornat cały czerwony z jedwabnego adamaszku za 20 złr. ofiara dziada szpitalnego Marcina Przygody.
4. Kapę fioletową jedwabną sprawiono za 40 złr. ze składek parafialnyoh·
5. Kupiono mszał rekwialny za 1 złr. 50 ct. ks. pleban.
9. Przerobiono serce do dużego dzwonu, które się było urwało za 4 złr. kosztem plebana.
7. Dzwonek do chorych kupił ks. pleban za 3 złr.
8. Nową stułę podwójną do chrztu za 3 złr. kupił ks. pleban.
9. Dano nowe schody na dzwonnicę i powałę nową pod dzwony za kwotę 28 złr. kosztem ks. plebana.

10. Chorągiew czerwoną adamaszkową jedwabną sprawiono za 75 złr., na co gmina Grochowa dała 70 złr. a 5 złr. ks. pleban.
11. Poduszkę na ołtarz przed M. B. dała córka Kolatora własnéj roboty, cena niewiadoma.
12. Przerobiono kapę białą z dodaniem przodu, podszewki, galonów, szkaplerza, kutasa i klamry za 12 złr.
13. Cztéry zasłony na ółtarze czarne żałobne z glazu czarnego na wielki piątek i do nabożeństw żałobnych za 9 złr. ks. pleban.
14. Spiewnik z nutami dla chóru za 5 złr. ks. pleban.
15. Obraz M. B. Częstochowskiéj olejny w złotych ramach, do kościoła dar żołnierza parafianina przysłany z Krakowa cena niewiadoma.
16. Okuto 4 bramy parkanu koło kościoła zawiasami i ryglami za kwotę 5 złr. ze składkowych pieniędzy.
17. Nową bramę sztachetową z okuciem na cmentarzu parafialnym za 4 złr. dał zrobić ks. pleban.
18. Nową kapę czerwoną jedwabną za 45 złr. sprawił Sebastyan Witek parafianin z Tuszowa.
19. Szafkę do chowania i zamykania lamp za 3 złr. ks. pleban.
20. Chorągiew zieloną z wełnianego adamaszku za 45 złr. sprawiła gmina Malinie.
21. Dano nowy dach na stodole, trzy nowe bramy lub drzwi podwójne z okuciami przeszło za 160 złr. kosztem ks. plebana.
22. Płot sztachetowy koło wikarówki za 24 złr. kosztem plebana.
23. Pobito ganek na wikarówce i dano podwaliny nowe za 5 złr. także kosztem plebana.
24. Postawiono nowy płot sztachetowy około założyć się mającego drugiego ogrodu za 120 złr. funduszami plebana.
25. Przestawiono spichlerz, dodano nowego drzewa, podmurowano dość wysoko cegłą, pobito nowym gontem, co kosztowało przeszło 115 złr. także kosztem plebana.
26. Wymurowano nową plebanią, która kosztuje do 8000 złr. na co konkurencya złożyła 7463 złr. reszte dołożył pleban.
27. Obecnie złożył wójt Chorzelowski Piotr Kuroń w ręce ks. plebana 100 złr. na srebrny kielich.
28. Jędrzéj Czerwiński cechmistrz dał 80 złr. na chorągiew lub sztandar, który się ma niebawem zakupić.
29. IW. Kolatorka darowała kapę białą z jedwabnéj materyi szkaplerz ręcznéj roboty pelą i galony złote. — Cena niewiadoma (około 200 złr.

Z urzędu parafialnego
w Chorzelowie dnia 13. Października 1875.

Ks. Aleksander Pers
pleban.

L. 4102.

Misya katolicka w Centralnéj Afryce — Jej stan i działalność pod koniec miesiąca lipca 1875. roku.

Komitet Stowarzyszenia N. Maryi Panny donosi z wielką pociechą i weselem serca swym P. T. Dobrodziejom i przyjaciołom misyj katolickich, że dzięki niepojętéj dobroci łaski bożéj przy współdziałaniu pełném poświęcenia się niezmordowanego prowikaryusza Apostolskiego Don Daniela Comboniego misya katolicka w centralnéj Afryce świetnie kwitnąć, umacniać i utrwalać się poczyna.

Zaiste, jeżeli kiedy, to dziś osobliwie, gdzie to na zachodzie kościół nasz św. katolicki wystawionym jest na najcięższe rozliczne prześladowania — widok jedynie prawdziwéj, a tak pięknie rozrastającej się i rozkwitającej wiary świętéj, w dalekim kraju murzynów musi każde katolickie serce przepełnić z jednéj strony najżywszą i najsłodszą pociechą z drugiéj zaś musi obudzić w każdy prawdziwie katolickiéj duszy największą cześć i miłość ku tym mężom bożym, co wyrzekłszy się ojczyzny, a z nią wszystkiego, co człowiekowi może być drogiem na ziemi, zaparłszy się samych siebie i poszedłszy za Jezusem Chrystusem na wzór Apostołów pracują dziś z wielkiem błogosławieństwem bożém nad rozszerzeniem królestwa bożego na ziemi i nad zbawieniem ludzi pogrążonych w strasznych ciemnościach bałwochwalstwa.

To téż św. kongregacya de Propaganda fide, uznając pełną poświęcenia się i błogich owoców pracę apostolską Don Daniela Comboniego w piśmie doń wystósowanym pod dniem 31. sierpnia 1874., poleciwszy mu na wstępie bezzwłoczne założenie Misyi w Gebel Nuba, zgadza się w zasadzie na to, aby Don Daniel Comboni nosił tytuł Wikaryusza Apostolskiego z charakterem biskupim, który mu jednak dopiero po utworzeniu misyi w Gebel Nuba przez Ojca św. nadanym zostanie.

Co się tyczy saméj misyi, to udało się misyonarzowi O. Carcereri pozyskać w Europie, którą zeszłego roku odwiédził, nowych pracowników do nowo założonéj winnicy Pańskiej, w 6 kapłanach, 2 klerykach i 3 świeckich, którzy z nim w miesiącu kwietniu b. r. z Europy szczęśliwie do Dongola przybyli.

W Chartum będącém punktem środkowym wszystkich krain nad rzeką białą położonych, oraz punktem oparcia dla naszych misyj i podstawą działania tychże, stanęła w tym roku większa część domu dla naszych wielebnych sióstr zakonnych przeznaczonego. Jest to piękny wspaniały gmach podziw u miejscowych baszów i ludności w Chartum budzący.

Lecz brakuje jeszcze kościoła, który w niedalekiéj przyszłości ma się stać pierwszą katedrą, kościołem pierwszego biskupa Afryki; na wybudowanie jednak tego kościoła nie stać dziś misyi, środki bowiem pieniężne, którymi dziś rozporządza, starczą jéj ledwie na zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb życia. Z tego więc powodu ośmiela się komitet Stowarzyszenia N. Maryi Panny zapukać do szczodrobliwości Najprzewielebniejszych Arcybiskupów, Biskupów, całego Duchowieństwa i wszystkich wiernych katolików prosząc w Imie Jezusa Chrystusa, aby datkiem pieniężnym raczyli się przyczynić do rozszerzenia Jego

Królestwa na ziemi, a z niém zarazem do wydobycia biédnego plemienia Murzynów z ciemności bałwochwalstwa oraz stanu dzikiego, w którym się dziś znajduje, aby ci nieszczęśliwi ludzie trzymani dotąd w strasznéj niewoli księcia ciemności przyszli w końcu do poznania Ojca światłości i syna Jego Jezusa Chrystusa.

Łaskawi dawcy raczą składki na kościół osobno a osobno na cele misyi do komitetu przesłać.

Donosi prócz tego komitet że równocześnie w Kordofan urządza zakład dla sióstr zakonnych, który obecnie z gliny tylko został wybudowany, zwolna atoli i w miarę posiadanych środków zamieniony będzie na dom z cegieł wypalonych.

Z polecenia ś. Kongregacyi do utworzenia stacyi misyjnéj w Nuba wysłał Don Comboni 2 murarzy do Chartum, a zarazem polecił przełożonemu stacyi misyjnéj w Kordofan wszystko przysposobić, aby w Delen stolicy naczelnika murzynów z Nuba 2 domy urządzić. Udał się następnie do naczelnika Kakum z prośbą o wysłanie delegatów do El - Obeid, by misyonarzom do Nuby towarzyszyli. Ci przybyli istotnie w styczniu 1875 a po przybyciu karawany O. Carcereri do Dongola w miesiącu kwietniu 1875. Don Comboni uda się do Delen w celu założenia stacyi misyjnéj w Nuba. Do Gebel Nuba przybyli szczęśliwie dnia 31. marca 1875 misyonarze Don Luigi, Bononi, Don Gennaro Martini i Domenico Polinari, i zostali przyjęci uroczyście przez naczelnika Kakuma, który nadto zaprasza Don Comboniego do rychłych odwiédzin. W Chartum zostaje zastępcą Don Comboniego kanonik Don Paskal Fiore, który obecnie jest przełożonym i Proboszczem w Chartum. Don Comboni spodziéwa się, że po utworzeniu misyi w Nuba zdoła wskrzesić stacyą misyjną w Gondokoro któraby działalność swą aż do źródeł Nilu rozciągnęła.

Z listów mnogich Don Comboniego Prowikaryusza Apostolskiego wyczytać można że misya w Afryce środkowéj coraz silniejsze zapuszcza korzenie, że się corocznie liczba nawróconych wzmaga, gminy chrześciańskie rosną a zdaje się że ta chwila coraz się więcéj zbliża w któréj wszyscy potomkowie Chama zapiszą się pod sztandar Chrystusa aby wielbić Boga w Trójcy jedynego a dusze swoje zbawić.

Ponieważ i nasza Diecezya do osiągnienia tego wzniosłego a sercu chrześciańskiemu tak przyjemnego celu groszem wdowim chętnie się przyczynia, z przyjemnością ogłaszamy to krótkie sprawozdanie o działalności misyi katolickiéj i polecamy ją opiece i pobożności Wielebnego Duchowieństwa diecezalnego, osobliwie w tym czasie Jubileuszu, datki wszelkie czy to na kościół w Chartum, czy też na cele misyi będą ogłoszone w kurendzie roku następnego.

Z Biskupiego Konzystorza,
w Tarnowie dnia 28. Października 1875.

Nr. 3357, 3373, 3541, 3600, 3751, 2757, 3816, 3834, 3849.

Piis ad aram suffragiis commendantur.

Josephi Choliwkiewicz, Canonici honorarii Capituli cathedralis, Decani et Inspectoris schol. nat. emer. in Decanatu Bialensi emer. supremi Inspect. schol. per Magn. Ducat. Cracov. Parochi in Biała, qui dispositione factas ubstantiae suae ad usus pios, inter quos eminet fundatio 40000 fl. Val. Aust. in variis Syngraphis pro sacerdotibus egentibus pensione aut alimentatione dotatis, sacramentis moribundorum provisus anno aetatis suae 68. sacerdotii. 45. in Biala die 24. Aug. 1875 in Domino obdormivit.

Rev. **Antonii Weisskopf**, Coop. expos. in Niwiska qui die 15. Augusti 1875 sa-

cramentis moribundorum provisus, aetatis suae anno 75. sac. 50. mortuus est.

Adm. Rev. **Josephi Rusin**, Notarii decanalis in Decan. Żywiec. Parochi in Lipowa qui 9 Septembr. 1875. hora 5 matutina sacramentis moribundorum provisus, facta dispositione exiguae suae substantiae anno aetatis suae 66. sacerdotii 38. supremum diem obiit **societati precum pro felici morte adscriptus.**

Adm. Rever. **Josephi Sekera**, Vice Decani Żywiec. Parochi in Jeleśna, qui 12 Sept. 1875 hora 11 matutina sacramentis moribundorum provisus, anno aetatis suae 65. sac. 39. de vita decessit, **societati dioecesanae precum pro felici morte adscriptus.**

Perill. ac Adm. Rdi. **Franc. Xav. Jordan**, Decani foran. et emeriti Inspector. Distr. schol. nation. Parochi in Wielopole, qui die 26. Sept. 1875. hora 5. matut. anno aetatis suae 68. sacerdotii 38. vita functus est, **societati precum pro felici morte adscriptus.**

Adm. Rev. **Adalberti Rutkowski**, emer. Vice. Decani. Myślenic. ac Parochi in Krzywaczka pensione provisi, qui die 24. Septembr. 1875. hora 4. matut. sacramentis moribundorum provisus facta dispositione substantiae suae anno aetatis suae 73. sacerd. 43. in Domino obiit, **societati dioecesanae precum pro felici morte adscriptus.**

Rdi Dni. **Franc. Rzepka**, Cooperatoris in Szaflary qui die 28 Sept. 1875 apud parentes suos in Uście solne valetudinem curans sacramentis moribundorum provisus anno aetatis suae 28. sacerd. 4. defunctus est, **societati precum reciprocarum adscriptus.**

Clar. ac Adm. R. **Constantini Maniewski**, Dris s. Theologiae. Vice-Decani Radomyśl. et Parochi in Zassów qui die 1. Octobri. 1875. hora 11. matut. aetatis suae anno 50. sacerd. 25. sacramento extremae unctionis provisus, absque testamento, morto hydropsi diem ultimum obiit.

Rdi **Ignatii Oskard**, Presbyteri nullo officio fungentis alimentatione provisi, qui die 4 Octobris 1875 in Nosocomio Bochniensi absque provisione mortuus est.

Relig **Capistrani Zajączkowski**, Ordinis Recollectorum vulgo Reformatorum in Kenty, Presbyteri Jubilati Ex-Definitoris, qui 13. Octobris morte improvisa, apoplexia tactus Anno aetatis 84. sacerdotii 57. ad Dominum migravit.

Religiosi **Raphaelis Igliński**, Conventualis PP. Recollectorum in Kenty qui anno aetatis suae 75 sacerd. 45 Sacramentis moribundorum provisus die 21 Octobris animam suam Deo reddidit.

Horum animae piis ad aram suffragiis commendantur, et superviventes consodales ad absolvendum unum sacrificium Missae pro singulo † consodali invitantur.

E Consistorio Episcopali.

Tarnoviae die 12. Octobris 1875.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 12. Novembris 1875.

JOSEPHUS ALOJSIUS,

Episcopus Tarnoviensis.

Tarnoviae 1875. Typis A. Rusinowski, Typographi ad honores Episcopalis, Impensis Consistorii.